

Beogradske Novine

oj 23.

BEOGRAD, utorak 22. februara 1916.

GODIŠTE II.

UREDNIŠTVO i UPRAVA: BEOGRAD, ČUBRINA ULICA 3.,
TISKARA: ULICA VUKA KARADŽIĆA br. 26.

SVI SE DOPISI ŠALJU NA ADRESU:
„BEOGRADSKE NOVINE“, ETAPNA POŠTA 131.

RATNI IZVJEŠTAJI.

Izveštaj austro-ugarskog general-štaba.

K. B. Beč, 21. februara.

Zvanično se javlja iz glavnog stana ratne štampe:

Rusko bojište:

Austro-ugarske čete odbacile su i uveče neprijatelja iz njegovih položaja jugoistočno od Kozlova na Strypim. Atim se je razvila živa borba avijatičara.

Talijansko bojište:

Nisu se desili nikakvi važni događaji.

Balkansko bojište:

Odjelenja Arbanasa, predvogjena austro-ugarskim časnicima, izišla su na obalu Jadrana jugozapadno od Kavaje.

Zamjenik glavnog generalnog stožera podmaršal pl. Höfer.

Izveštaj njemačkog vojnog vodstva.

K. B. Berlin, 21. februara.

Zapadno bojište:

Sjeverno od Yper-a odbijen je engleski napad protiv naših položaja. Južno od Loosa morao je neprijatelj opet da se povuče sa naših položaja. Na putu Lens—Arras vršio je uzaludne napore. Naša avijatičarska eskadra izvršila je uspješni napad na neprijateljsku pozadinu kod Fournesa, Poperingha, Amiensa i Luneville.

Istočno bojište:

Kod Dünaburga su propali svi ruski napadi. Odbijeni su manji neprijateljski napadi i na svima ostalim djelovima ovog fronta.

Balkansko bojište:

Nema ničeg novog.

Izveštaj turskog glavnog stana.

K. B. Carigrad, 21. februara.

Iz glavnog se stana štampe javlja:

Dardanelska fronta:

18. februara su vatrom naših baterija otjerane dve neprijateljske krstarice, koje su svoju vatru bile upravile na Sedilbar i Teke-burun. 10. februara je isto tako naša artilerija učutkala i jedan nepri-

jateljski monitor, koji je kod Sedilbara pokušao da razvije akciju protiv naših položaja. 17. februara je naš avijatičar bacio bombu na neprijateljski transportni brod, koji je bio ukotvljen u zalivu Mudros, i izazvao je požar na prednjem dijelu broda.

Na ostalim frontovima nema ničeg novog.

Jedan nov njemački aeroplanski napad na Englesku.

Rotterdam, 21. februara.

Dva njemačka dvokrilna aeroplana preduzela su juče napad protivu Lowestea. Iz znatne su visine oni bacili sedamdeset bombi, ali nisu nikoga povrijedili. Samo su dvije kuće oštećene. Dva engleska hidroplana uzdigla su se, da gone njemačke aeroplane, ali su se ovi nepovrjegli vratili.

Jedan njemački hidroplan bacio je bombe u blizini svjetiljskog broda „Kentshkonck“. Jedan drugi njemački aeroplan bacio je šest bombi na Walmer Kent, koje su na obali ubile nekoliko stanovnika i mornara. Do sad je javljeno o smrti dva stanovnika i nekoliko mladića. Jedan je mornar ranjen. U Doveru uzdigla su se dva engleska aeroplana, da gone njemačke, ali ih nisu mogli stići.

Budimpešta, 21. februara.

„Az Est“ javlja iz Roterdama: Jutros je vijgen sjeverno od Amelanda jedan Zeppelin i još dva aeroplana; svi su odbegli u pravcu zapada.

K. B. Berlin, 21. februara.

O aeroplanskom napadu na englesku obalu objavljeno je sljedeće zvanično saopštenje: U podne 20. februara napali su hidro-aeroplani englesku obalu. Oni su bombardovali postrojenja tvornice u Dealu sa uspjehom. Glavna železnička stanica i postrojenja tvornice u Lovestoftu nekoliko puta pogogjeni su. Pod dejstvom jedne bombe srušio se gazometar. U Downs-u gadjana su oba broda za prenos petroleuma. Svi aeroplani vratili su se nepovrjegli.

Francuzi su posjeli Vardarski most.

Francuski zračni napad na Strumicu.

Beč, 20. februara.

Izgleda, da su saveznici vrlo uplašeni odosno sudbine Soluna. Oni se ponašaju u okolini Soluna kao gospodari i posjeli su cijeli Vardarski most. Reuterov ured izvještava o zračnim napadima na Strumicu, gdje je bačeno tobož 158 bombi. Ententa opaža, da je nesiguran njen položaj u otežim oblastima, i da Solun nikada ne može ostati njen.

Grčka mobilize.

Athina, 20. februara.

Iz mjerodavnih krugova se javlja: Grčki generalštab je riješio, da se brojno stanje grčke vojske podigne na 500.000 ljudi. Svi Grci, koji se nalaze u inostranstvu pozvani su preko grčkih konzulata, da se vrate do 10. marta.

Žrtve.

Početkom marta imali bi, poslije mnogog lutanja, pobjegli članovi srpske Narodne Skupštine da se sastanu u Nizzii da tamo drže svoje sjednice. Poslije sloma što ga je pretrpjela njihova otadžbina, zašta i svaki od njih nosi po jedan dio krivice, neće valjda biti nijednoga megju njima, kome ove sjednice Skupštine neće izgledati kao ironija. Oni to još u toliko teže moraju osjećati jer su na ove tobožnje sjednice pozvani od one iste diplomatije entente, koja je, zabrinuta za svoje sopstvene interese Srbiju, uz platonske izjave saučešća, prepustila svojoj sudbini. Primoravaju ih da igraju ustavuu komediju, kako bi ententa, bar svoj svet mogla zavarati, da se je zauzela za žrtve, što ih je sama upropastila.

Dok se hrabre srpske čele dodeljuju plaćenim engleskim najamnicima i crnačkim francuskim odredima, da se tamo bore za tuđe interese, treba da se sastane neka tobožnja srpska Skupština, u kojoj će zasjedati nekoliko desetina bjegunaca, koji su već i samim tim izgubili svoje pravo na mandat, što su svoju zemlju doveli do propasti, pa poslije pobjegli. Zasjedanjem Skupštine hoće da se predstavi kao da razbijena Srbija živi svojim državnim životom, i da ententa dobije još uvijek pristanak, da se i posljednji ostaci srpskih četa mogu upotrijebiti i žrtvovati za njene niske ciljeve.

Zaista neće biti po svačijem ukusu, da prisustvuje takovim prizorima, i nesumnjivo će ih samo reditelji njihevi, diplomatija entente, sa uživanjem posmatrati. Mi im to zadovoljstvo u toliko radije prepuštamo, kako bi svaki od njih, poslije posljednjeg čina one prave, u istinu velike svetske drame, kojoj smo danas svjedoci, imao tu utjehu, da bar odlazeći sa javne pozornice, izrekne jednu — čuvenu — i ako ne sopstvenu izreku: „Amici, qualis artifex pereo!“ Prijatelji, koliki umjetnik pogiba! A ova umjetnost, umjetnost izazivanja prividnosti, ne može se zaista odricati gospodi iz diplomatije sila sporazuma.

Sa kakvim su samo velikim gestom, u početku rata primili oni na sebe zaštitu nad Srbijom. Sa kakvom su samo velikodušnom noblessom i nekoristoljubivošću razdjelili oni Austro-Ugarsku, tako reći svima i svakome, od koga su se mogli nadati da će im pomoći u njihovoj „trenutnoj nezgodi“. Kako su samo vatreno uložili svoj protest zbog toga, što ih je Njemačka preuhitrila svojim prolazom kroz Belgiju,

i sa kakvim su se oduševljenjem borili na zapadnoj fronti sa „dum-dum“ nabojima za najviša dobra čovečanstva, dok su na istoku ruski borci za kulturu, pljačkanjem galicijskih umjetnina, dokazali koliko vole sve što je lijepo.

Pa ako su i prošli lijepi dani od Przemisla, pa i ako su diplomate entente iskomplimentirali iz Sofije, protjerali iz Beograda, bacili iz Carigrada, i ako su se morali povući iz Belgije, i pobjeći sa Cetinja, gospodi je ipak preostalo ono najuzvišenije: ljubav za prividno, za veliki gest, i jeftina velikodušnost. Primili su na konak i opskrbu uz vlastite troškove tri kralja, koje je vodila lažna zvijezda — što je u svetu prividnosti sasvim prirodno — pa ih nastoje po mogućnosti utješiti. Srpskome kralju prireguju jedno zasijedanje Skupštine, a belgijskom kralju daju dapače svečano obećanje da će Belgija sudjelovati kod mirovnih pregovora kao ravnopravni član, i da se neće prije sklopiti mir, dok Belgija ne bude politički i gospodarski uspostavljena, i za sve gubitke — što ih je pretrpjela — bogato oštećena.

Tako su barem diplomatski zastupnici Francuske, Engleske i Rusije, svječano uvjeravali belgijskog ministra spoljnih poslova, u izjavi koju su zajednički predali 13. ovog mjeseca. Ova požrtvovanost i solidarnost sa Belgijom bila bi zaista vrijedna svakoga priznanja, kad i ovdje veliki gest ne bi bio samo zato — da sakrije vjeliku nepriliku. Vlastima entente nije do sada uspjelo skloniti Belgiju da se priključi londonskom utonačenju glede zajedničkog sklapanja mira, a to im je očito tim više na sreću čim se iz dana u dan pogoršava njihov sopstveni položaj, usljed čega u njima i sve življa postaje bojazan, da bi Belgija mogla sklopiti zaseban mir. Očito je, da se je sa izjavom predanom belgijskom ministru spoljnih poslova, htjela izazvati, protiv izjava od strane Belgije, da se ova priključuje londonskom utonačenju, te da neće sklapati zasebnoga mira. Ovoga obećanja nije ententa postigla, a više je na njezinoj štampi nego li na nama da na ovu činjenicu nadovjezuje kakav komentar. Svakome se čini, da i belgijska vlada obećanja entente već ispravno ocjenjuje.

Ali ne samo da je izostao željeni uspjeh, već je ententa, sa svojim velikodušnim gestom, otkrila samo još jednu svoju slabu stranu, Italija se naime nije priključila obećanjima svojih saveznika, već je naprosto suvoparno izjavila, da sa svoje strane nema ništa protiv toga, ako se druge ententne vlasti obavezuju prema Belgiji. Time je Italija više svojim saveznicima nego Belgiji dala razumjeti, da je i u buduću za nju mjerodavan samo njezin „sveti egoizam“. Ova je izjava Italije tim značajnija, ako se uvaži da je Italija prihvatila londonsko utonačenje, pa da već tim samim ne bi mogla zauzimati prema Belgiji kakvo posebno stanovište, ako se londonskim utonačenjem osjeća zaista ozbiljno vezanom. Htjelo se je postići obaveza od strane Belgije, a postiglo se je nešto od strane Italije što upravo fatalno liči na skriveni odkaz londonskog utonačenja.

Tako diplomacija entente usprkos svječanijih parada, razmjetljivih govora i velikih gestova, gomila neuspjeh za neuspjehom, pa ako bude htjela da ostane do kraja vjerna svojoj neiskреноj ulozi, to će

konačno morati zauzeti pozu da su ententne vlasti zapravo samo žrtva plemenštine, kojom su se bile zauzele za Srbiju i Belgiju. No dašta da im i to nitko neće vjerovati.

Ratna situacija.

Nervoznost entente nije se na bojištima ni u toku posljednjih dana poboljšala. Na istoku mnogobrojne izvidnice ispituju sadašnji front carsko-kraljevskih četa i njihovih saveznika, da bi pronašli polaznu tačku, po kojoj bi ruska taktika nov napad učinila. Ali uzalud! Saveznici su ovde povukli čvrst lanac, koji daje otpora svim ruskim naporima.

Na zapadnom frontu su njemačke čete englesku liniju, sjeverno od kanala Ypera ka Cominu, probili, i 350 metara neprijateljskih rovova zauzeli. Prije, no na svim ostalim frontovima, je ovdje otpočela živa akcija. Nijemci se ne ogravaju na fatalističku defenzivu, već uznemiruju neprijatelja snažnim manjim napadima, koji troše energiju neprijatelja. I ovdje je postavljen zid od gvozdja i mesa, preko koga neće preći ni jedan neprijatelj sa oružjem u ruci.

U Arbaniji se obruč oko Drača sa jugoistoka sužava. Austro-ugarske čete su zauzele Kavaj u jugoistočno od Drača, koga su Talijani, po još ne potvrđenim vijestima napustili. To jedino su Talijani još mogli da učine, jer je zauzećem Fiera, od strane Bugara, presječena i posljednja veza sa Valonom. Arbanasi koji svuda austro-ugarske čete pozdravljaju kao željno očekivane oslobodiocce iz dugogodišnjeg ropstva i nereda, prilaze svi carsko kraljevskim četama, i zauzimaju još prije njihovog dolaska vazne tačke, tako su oni koncem prošle nedjelje zauzeli Berat.

Najnezgodnije se osjećaju čete entente u Solunu. Italija se u prkos Briandovog puta u Rim, odrekla da uzme učešće kod Soluna, a u grčkoj komori došlo je zbog posljednjih nasilja od entente — zauzimanja grčkih željeznica — do jako oštrog protesta od strane grčkih narodnih poslanika, energično je i Italija napadnuta što je, od prilike, dvadeset žandarima poslala na Krf. Napadi protiv Italije bili su tako oštri, da je — kao što „Corriere della Sera“ javlja — talijanska vlada grčkoj vladi u jednoj diplomatskoj noti izrazila svoje čugjenje. Grčka se mora skoro, za ili protiv svojih ugnjetača odlučiti, ako ne želi da izgubi i posljednji ostatak svoga ugleda. Francuzi su, iz pretjeranog straha, i mostove na Vardaru zauzeli.

Kolika je potreba za mirom kod Crnogoraca vidi se iz molbe, koju je, posljedičnih dana, jedno crnogorsko izaslanstvo podnijelo carsko i kraljevskoj komandi na Cetinju, u kojoj Crnogorci mole svog odbjeglog kralja, koji je sad u Londonu kod Bordeauxa, da njih opunomoći da stupe u pregovore za mir, za koji je i on sam prije svog bjegstva molio.

Talijani su za bombardovanje važnih stratejskih tačaka u Milanu i okolini, od strane carsko i kraljevskih avijatičara, htjeli da se svete i poduzeli su napad na Ljubljanu. Vratili su se bez uspjeha, oštećeni za jedan Caproni- aparat, koga su oborili austro-ugarski topovi. Sa ubojnim redovima je vrlo rgjavo, ne samo da oklevaju, da odvoje čete sa fronta na Soči, ne, oni moraju da pozovu već treću kategoriju iz 1884.—85. godine.

Sva nada entente, izgleda, da leži samo u zajedničkom ratnom savjetu, koji će se održati u Parizu koncem ovoga mjeseca.

No ni jedan rat se nije riječima riješio, a to će isto i za svjetski rat važiti.

Kako se obavještava ruski narod.

Polako počinje uvigjati i francuski i talijanski narod pravo stanje stvari, i pokreće se već pitanje, da li će uopšte biti moguće da se još nešto popravi u budućnosti. Vlada i novinstvo moraju se zadovoljiti, što zastrašene narode tješe kako će se sastati u Parizu „mnogo obećavajuća“ konferencija entente. U Rusiji stvar još nije došla tako daleko, i narod koji je potpuno u zabludi još više zavaravaju izmišljenim bajkama. Nastavljaju se priče o iznuravanju centralnih vlasti. Ali to što se danas čini u Rusiji, ne radi ni vlada, niti ruska štampa — jer su

obe ove važne činjenice izgubile svaki kredit i povjerenje u narodu — već za sve to daje inicijativu šef generalštaba ruske vojske general Aleksijev.

Računa se da će ruski narod, koji je u posljednje vrijeme otvoreno počeo sumnjati, ipak vjerovati izjavama tako važne vojne činjenice, i još ponajprije će tim izjavama pokloniti pažnje. Ali mi žalimo što moramo reći, da je sve ono što je izjavio i rekao ruski general Aleksijev, potpuno netačno, lažno i neosnovano, i da sve što je rekao počiva na laži.

Predsjednik moskovske opštine Čelenkov bio je ovih dana u ruskom glavnom stanu, gdje je bio pozvan na ručak od cara, a primljeni od šefa generalštaba generala Aleksijeva. Kako Čelenkov priča, general mu je rekao sljedeće:

„Što se tiče dogagjaja na bojištu možemo biti potpuno zadovoljni. Naša ofenziva u Bukovini nije trebala da bude opšta ofenziva, jer to još ne može da bude, i ovom ofenzivom trebali su samo da budu odbijeni napadi austro-ugarske i njemačke vojske(!) Žrtve koje smo mi tamo podneli nisu ni približne velikim uspjesima koje smo na tom istom bojištu postigli.“

Svaka je rečenica sušta laž. Što se tiče cilja ruske ofenzive u Bukovini, svi se mi još vrlo dobro sjećamo kako su pisali u jedan glas, pri početku te ofenzive, i francuski, i engleski i talijanski listovi, kako se ovom ofenzivom želi zauzeti Czernovitz, to glavno mjesto Bukovine, i Kovel, taj centar njemačkih i austro-ugarskih željeznica, a pored toga se želi izvršiti i pritisak na Rumunjsku. A što se tiče vojničkih uspjeha Rusije, najbolje se vidi koliko oni ništa nisu uspjeli već i po tome, što su svi napadi velikih ruskih masa odbijeni, i što su svi položaji naše vojske u Bukovini ostali netaknuti. To su ti „veliki uspjesi“ generala Aleksijeva, a što se tiče „neznatnih gubitaka“ Rusa, oni prema zvaničnim austro-ugarskim izvještajima premašuju sto hiljada ljudi.

„Ruska vojska“, rekao je general na kraju, „odlično je naoružana i prožeta uvjerenjem u krajnju pobjedu. Austro-Ugarska pak i Njemačka nemaju više nijednog vojnika. Njihova pješadija ne postoji više. Oni zato i ne napadaju, jer nemaju vojnika koji bi mogli vršiti napad.“

Što se ovog posljednjeg tiče ruski je ministar sasvim očevidno i suviše preterao. Ako centralne vlasti ne raspolazu ni sa jednim vojnikom, kako on kaže, kako se to slaže onda sa tvrgjenjem, da je ruski napad u Bukovini trebao da preduhitri i spreči napad centralnih vlasti? Zar snažni otpor, na koga su Rusi tamo naišli, nije davala naša vojska? Zar će ruski narod moći da vjeruje novim lažima ruskog generala, koji se usugjuje reći, da nemaju vojske oni isti što preгазиše i Srbiju, i Crnu Goru pa sada i Arbaniju, i što daju tako snažan otpor Talijanima na Soči, pa i samim tim Rusima na cijelome frontu?!

Austro-Ugarska.

Novo zastave carskog i kraljevskog domobranstva.

Beč, 20. februara.

Vojni zvanični list saopštava sljedeće najviše svjeručno pismo koje se tiče carsko i kraljevskog domobranstva:

Zapovjedam da se na zastavama domobranstva postavi s jedne strane orao malog grba Austrije, ali kao njegov srjedišni štit genealogijski grb doma austrijsko-habsburško-lotarinskog, moga doma okružen kolonama reda zlatnog runa, na grupi, na drugoj strani početna slova moga imena a u uglovima carska kruna. Zastava bjela, naizmjenice optočena crno-zlatnim i crveno-srebrnim trouglastim plamenima u podjednakom projektu. Krunica sa mojim imenom potezom prema naredbama o opremi vojske.

Vojni zapovjednik Kövess na Cetinju.

Ratni stan za štampu 20. februara.

General je pješadije von Kövess prispio prije nekoliko dana u nekadanju prijestoljnicu kraljevine Crne Gore, u varošicu Cetinje. Tim povodom bio je cio grad okičen zastavama, kada je vojni zapovjednik u mnogobrojnoj pratnji, na čelu koje je bio glavni vojni štab general Konopicky, ušao u grad.

General pl. Kövess prije svega prošao je front postavljenih četa, pozdravio je prisutne vojničke ličnosti, pa se onda obrnuo crnogorskim dostojnicima. Kao prvi od njih Preosvješteni mitropolit Mitrofan,

RATNA POŠTA

Zajedničko izvještajno odjelenje Crvenog Krsta u Beču, (Die Auskunftsstelle für Kriegsgefangene des gemeinsamen Zentralnachweisbureau des Roten Kreuzes in Wien I. Iasomirgottstrasse 6) moli, da se javi za mjesto stanovanja i stanje zdravlja slijedećih osoba. Svi se dopisi, pitanja i odgovori šalju putem car. i kralj. vojnih vlasti na naše uredništvo:

- Br. 5965|22 O srpskom vojnom liječniku Beraha u Valjevu.
- Br. 5973|23 O gospođi Isabeli Luglis iz misije Berry i Dr. R. T. Seacome iz britanske farmerske bolnice, oboje u Vrnjačkoj banji.
- Br. 5974|24 O mjestu stanovanja i stanju zdravlja Mile Jovičić u Valjevu, ženi Ljubomira Jovičića, pukovnika u penziji, koji je interniran u Kirchbergu.
- Br. 6164|25 Saopštava se Mariji Gavrilović, da su Bora i Gjoka u Beču, da je Mihailo Gavrilović sa Božom u Ženevi i najzad se moli Nikolić, da ne šalje novac.
- Br. 6164|26 Da se pronagje sadanje mjesto stanovanja i stanje zdravlja ovih srpskih državljana: Porodice Krsmanović, Vuković i Jevrosime Vrnjačka banja; gospoje Kosare Salatović u Kraljevu ili u Beogradu, Kosovska ulica 15. Njoj se saopštava, da je njen muž zdrav i otputovao u Švicarsku.
- Br. 6167|27 O porodici Ranka Obradovića i Josimovića. Milun Maličanin, trgovac iz Trstenika, može da da izvještaj o porodici Ranka Obradovića iz Okruglice. Rista Damjanović trgovac, Vrnjačka banja vila „Javor“ može da da izvještaj o porodici Josimović iz Loznice.
- Br. 6175|28 Moli se Vasilije Vitković trgovac u Mitrovici, da izvjesti šta je sa troje djece Bogdana Radenkovića, sekretara srpskog poslanstva u Ateni, koja su ostala u Mitrovici, kao i sa njegovim roditeljima, koji su ostali u selu Bugarić (okružje Mitrovica). Njegovoj dječji roditeljima neka se saopšti, da je on sa svojim bratom u Ateni i da su zdravi.

- Br. 6180|29 O Čedi Trifunoviću učitelju crtanja u Beogradu, koji je sa sestrom i bratom bio u Vrnjačkoj Banji.
- Br. 6180|30 Izvještaj o sadašnjem mjestu stanovanja i stanju zdravlja grčkog podanika Nikolas Trifkorfos-a (ili Spatoni), koji je kao liječnik radio u srpskom Crvenom Krstu.
- Br. 6180|31 Izvještaj o sadašnjem mjestu stanovanja i stanju zdravlja J. M. F. Consin-a, pukovskog liječnika II. klase sanitetskog majora u francuskoj vojno-sanitetskoj misiji, koji se do 6. oktobra 1915. godine nalazio na austro-ugarskoj granici.
- Br. 6180|32 Izvještaj o sadašnjem mjestu stanovanja i stanju zdravlja francuskog podanika Francois Brun-a, dobrovoljnog šofera, koji je ležao bolestan u Kragujevcu.
- Br. 6191|33 O mjestu stanovanja i zdravlju bolničarke Mitrhell-e, koja je kao bolničarka engleskog Crvenog Krsta radila u Vrnjačkoj Banji.
- Br. 6151|34 O mjestu boravljenja i zdravlju Marije Kirilove Vasiljeve i Marije Kirilove Antonove, koje su radile do septembra 1915. u Crnoj Gori u jednoj ruskoj pomoćnoj bolnici.
- Br. 6252|35 O mjestu stanovanja i zdravlju Amedeo Tosato, koji je stanovao u Svilajncu.
- Br. 6279|36 O zdravlju Danice Jeftić koja se nalazila u Kragujevcu. Imenovana da se obavijesti, da su Miloje Jeftić i Života Pavlović zdravi u Ženevi.
- Br. 6280|37 O stanju zdravlja Mileve Kosovljanin u Jagodini, i pitati da li imenovana ima potrebu za novcem.
- Br. 6281|38 O zdravlju Spase Savić u Kragujevcu.

(Nastaviti će se)

Strah od „tridesetaka.“

Okolišnim je putem preko Milana dobio pariski „Matin“ vijest, u čiju bi istinitost cijela ententa vrlo rado vjerovala. On javlja, da su čuvene austrijske Škodine tvornice odletjele u vazduh. Mi rado vjerujemo, da bi ententi ova vijest bila više nego li dobro došla. Škodine tvornice kod Pilsna su ono mjesto, u kome se izraguju strahoviti 30.5 cm. mužari, čije su granate na svima ratištima rasprstavale čete entente i njihove tvrgjave i utvrgjena pretvarali u bezvrjedne ruševine. Na posljedku su oni svoju strahovitost zasvedočili na Dardanelama. Kada su 30.5 cm. mužari prvi puta ovdje zagrmili svojim strašnim glasom engleska i francuska flota i vojska napustili su borbu kao bezizglednu. Ikod nedavne paljbe protiv tvrgjave Belfort, koja je znatno udaljena iza elsaškog fronta, sudjelovale su kako javlja, „Corriere della Sera“, i austro-ugarske mužarske baterije. I pored svih napora entente, pored svega potpomaganja od strane Japana i Amerike, nije pošlo za rukom da se tim 30.5 cm. mužarima suprotstavi jedan top, koji bi se s njime mogao upustiti u borbu. S toga se može misliti s koliko bi se radošću u zemljama entente pozdravilo, kad bi vijest „Matin“-a bila istinita. Ali je ona toliko isto lažna, kao i sve druge, koje su s providnom tendencijom o centralnim silama raspro. stirene.

Vijest, koju je „Matin“ dobio iz Milana kao bukureški telegram „Secola“, glasi doslovno ovako: „Teška je eksplozija uništila skoro sa svim svjetski čuvenu austrijsku tvornicu oružja „Skoda“. Sto devedeset je i pet radenika poginulo je prilikom eksplozije. Tri tvornice odletile su u vazduh, među ovima i ona, u kojoj su se izragjivali poznati hidraulični topovi 30.5 kalibra.

Ovu „radosnu vijest“ pohitao je pomenuti pariski list, da proprati slijedećim riječima:

„Ovo je vrlo značajna vijest. Ona za Austro-Ugarsku znači to isto, što i težak poraz. I ako nije toliko razgranatana kao što je Kruppova tvornica,

Podlistak.

Posljednje borbe na Soči.

Od E. K.
(Nastavak)

Rijetko je gdje moglo da se vidi šta sve čovječja snaga može učiniti, kao što se to da vidjeti na fronti Soče. Herojstvo, požrtvovanje, preziranje smrti — sve te riječi još suviše malo kazuju, da bi se odalo pravo priznanje za ono, šta ove čete rade. I to nisu sve mladi vojnici — među njima ima i mnogo domobraskih i ustaških bataljona, već zreli, stariji ljudi, koji imaju i kuću, i ženu, i djecu, pa ipak tamo gore, na tom brijegu smrti, ispunjavaju svoje dužnosti do posljednjeg časa. Ta to nisu izučeni ratnici; poziv njihovog cara i kralja pozvao ih je pod zastavu sa njihovih polja i iz njihovih radionica, i odveo ih je tamo gore, gdje je naš podmukli neprijatelj pokušao, da pokoleba granice monarhije. Aii baš ova misao i budi kod sviju ovih prostih seljaka i radnika osjećaj rodoljublja, koje ne bi moglo uništiti ni topništvo od 30.5 i 35 centimentra. Svi oni, od običnog vojnika do najvišeg zapovjednika znaju, da su cni jedina zaštita carevine, i da će Talijan, taj stari i vjekovni neprijatelj Austrije, triumfujući upasti u našu otadžbinu, ako oni sustanu. Tamo se bore Bečlijci, Česi, Hrvati, Hercegovci i Bošnjaci, Magjari, Rumunji, Štajerci i Korušćani — i sve ih ispunuje ista mržnja, isto ogorčenje prema izdajici neprijatelju. Bilo je to kod Plava.

Jednom je dalmatinskom bataljonu bilo naregjeno, da napadne talijanske položaje. Pored Dalmatinaca je ušančen i jedan bataljon bečlija Deutschmeistera. Kada su se Dalmatinci spremali za napad, izjavili su Deutschmeisteri svome zapovjedniku, da bi i oni rado učestvovali pri ovom napadu. I kada su sinovi Jadranskog Primorja krenuli na juriš, borili su se uporedo sa njima, rame uz rame, i sinovi sa obala Dunava. Zajedno su prodrli u neprijateljske položaje. I kada su Talijani, poslije kraće borbe, napustili bojište, zagriše se oduševljeno Hrvati i austrijski Nijemci, i zajednički pjevahu carevku „Bože živi“...

Ova je mržnja protiv Talijana, što sve narodnosti monarhije oduševljava za borbu tamo dole, na talijanskoj fronti. Tamo se svako bori koliko za otadžbinu toliko i za sebe samog. Tu leži objašnjenje, što naši vojnici tako uporno odolijevaju vatri talijanskog topništva. I sama pomisao, da se i napusti samo i jedan pedalj zemlje cara i kralja, za njih je isto što i pogrda i sramota. Sigijte tamo dole na frontu kod Soče i pitajte koga hoćete, bio on Magjar, Hrvat ili Štajerac, svaki će vam dati isti odgovor. Zar da se ustupi pred Talijanom? Radije umrijeti!

I mnogi tamo dole umiru. Ali oni što ostanu živi, čak i onda kad su najteže ranjeni, ne odstupaju nipošto. Oni stojički podnose talijansku vatra, u njima se samo skuplja sve više mržnja i želja za osvetom, i ako se približi talijanska pješadija, oni se bacaju na nju bajonetima i bombama, i za neprijatelja, koji se odmah ne preda, neminovna je smrt.

Mi tamo imamo, da se borimo sa nevjero-

vatno nadmoćnijim neprijateljem. Jedan protiv tri, to je još najbolja srazmjera. Mi imamo mjesta, gdje se protiv jednog našeg vojnika bore i deset Talijana. I onda se ne dešava rijetko, da talijanski vojnici prodru u naše šančeve i da iz njih potiskuju naše. Ali naši i ne pomišljaju, da odstupe. Prije, kado je protivnik prodro u koj šanac, napušten je cio položaj, i tek poslije novim protivnapadom položaj je opet osvojen. Danas pak kad se izgubi jedan šanac ne zabrine se više nitko. Naša artilerija otvori samo paklenu vatra iza šanca, tako da Talijanima, koji su prodrli u naš šanac ne može više doći nikakva pomoć, i Talijani ostaju u šancu kao u kakvoj klopci. Vatra naše artilerije onemogućava ne samo kretanje talijanske pričuve, nego i cjelokupne talijanske pozadine, tako da oni u šancu ne mogu ništa dobiti ni za jelo ni za piće, sa sviju strana su opkoljeni našim četama, i ne ostaje im ništa drugo nego da se predadu.

Vrhunac borbe.

U zoru 19. oktobra otvorila je talijanska artilerija svoju paklenu vatra. Od Krna pa sve do Monfalcone letile su granate sviju kalibara protiv naših položaja. Prvi šančevi su zasuti granatama, vojnici su se prosto izgubili u zemlji, i onda se najzad kreće napred talijanska pješadija.

U dvanaest, u četrnaest, u šesnaest redova idu oni napred, oni iz pozadine potiskuju one, što su u prvim redovima. Ko nije htio napred, njega su pregazili njegovi drugovi. Kao u kakvoj bujici jurili su Talijani napred, i njihovi časnici u prvim redovima, sa isukanim sabljama. „Sa-

Škodine tvornice su se od početka rata vrlo jako razvile. Ona je cijelu austro-ugarsku vojsku snabdjevala topovima. Njen naročito odlični rad bila je izrada teških topova. Iz njenih radionica izašli su 30.5 cm. mužari, koji su, naročito u Belgiji, u ovom ratu igrali važnu ulogu.

Od nekoliko mjeseci probani su u „Škodinoj“ tvornici novi topovi teškog kalibra, 50 i 60 cm., koji sve nadmašuju, sve što je na tom polju do sad urađeno.“

Spoljni odnosi Amerike i njene unutarnje brige.

U posljednje je vrijeme engleska vlada naglo radila na tome, da između Sjedinjenih Država i centralnih vlasti izazove rascjep. Posljednjih je dana mjeseca januara stanje bilo već takovo, da je izgledalo, kao da je britanskoj diplomaciji doista pošlo za rukom, da u tome postigne uspjeh. Ali je u posljednjem trenutku u Washingtonu zdrava svijest nadvladala spletke i svi znaci govore o tome, da će se ona onako zaoštrana stvar Lusitanie raspraviti na zadovoljstvo obe strane.

Austro-ugarska i njemačka vlada jednom notom neutralnim silama dokazale su ovih dana, na osnovu bezprijekornog dokaznog materijala, da je ententa naoružanjem svojih trgovačkih brodova došla u očiglednu suprotnost sa međunarodnim pravom, jer je tim brodovima data izrična zapovjest, da svoje topove upotrijebe ne samo u odbranu protiv neprijateljskih ratnih brodova, nego da, koliko je to više moguće, i sami napadaju. S toga su centralne vlasti izjavile, da će u buduće naoružane trgovačke brodove entente smatrati kao ratne brodove i da će u tome smislu prema njima postupiti.

Taj je energični korak centralnih vlasti pobrkao račun entente. Ogorčeni protesti digli su se u Londonu i neutralne sile pozvane su, da notu centralnih vlasti ne prime do znanja. Megjutim je nota u neutralnom svijetu imala svoj željeni utisak. Švicarski listovi naglašuju, da te mjere, koje je izazvalo britansko ratovanje, i ako one znače pooštavanje rata na moru, ne mogu kod neutralnih nacija na negodovanje. Amerika, u koju je Engleska polagala tolike nade, izjasnila se djelima, koja po svojoj jasnoći ne traže nikakove dopune i moraju upravo poražavajući na ententu djelovati.

Jer, kako pariski „Le Journal“ iz Washingtona saznaje, državno se odjelenje našlo pobuđeno pošto je treći naoružani talijanski trgovački brod ušao u new-yorkske pristanište da izmjeni oprijedjelenje o pravu, da i trgovački brodovi mogu imati na sebi topove. To znači da američka vlada neće talijanskim brodovima „Amerika“ i „Verona“ dozvoliti odlazak prije, dok ne iskrcaju svoje topove. Ta mjera Amerike neće se ententi ni najmanje dopasti, jer ona svjedoči, da predsjednik Wilson ne želi, da bude smatran kao poslušni podsjednik britanske politike. Može se očekivati, da će sad spoljna pitanja u Americi sve više

voja“, čulo se samo kroz vazduh. I sve ožive u našim šančevima. Iz tih paklenih zaklona krenula se četa, i iz kamenjem zastutih jarkova izišli su naši junaci. I njihove puške upraviše svoju vatru u guste redove napadača. Prvi red pade, i drugi, i treći, četvrti, peti — — — — — najveći dio Talijana odstupi, ali na pojedinim mjestima ipak prodrješe u naše šančeve.

I sada borba prsa u prsa. Čovjek protiv čovjeka. To nije bilo više borenje, to je bilo klanje na život i na smrt sa takovim ogorčenjem, kakvo u ovome ratu još nije vijeno. Na Podgori, gdje su stajali Dalmatinci, trajala je borba dva i po sata, na Monte San Michele, gdje su položaje branili Rumunji i austrijski Nijemci, protegla se borba cijelu noć i sutra dan do podne. Jedan protiv četiri, protiv pet, protiv deset, ali taj jedan bio je bolji i ostao je kao pobjedilac! Na cijelom položaju morali su Talijani da odstupe, pa čak i iz šančeva, koje su tako skupo platili, dok su ih osvojili, morali su opet da se povuku. 23. u zoru bio je pobjedonosno svuda odbijen prvi veliki juriš. Naš zid na fronti Soče ostao je nepokolebljiv.

Iduća tri dana nastao je relativan mir. Ta-

dozlati u pozadinu, jer se veliki unutarnji dogadjaj, pripreme za izbor predsjednika, sve više približuje. Predsjednik Wilson već se stvarno kandidovao za ponovni izbor za predsjednika i izborna borba svojom besprimjernom žestinom već je otpočela, te će za njeko vrijeme utvrditi sa svim privrjedni i politički život Amerike sjediniti će svu pažnju i sve misli na taj jedini predmet.

Ostavka vojnog ministra Garrisona i njegovog pomoćnika Breckinridgaa neće vjerojatno doprinjeti tome, da Wilsona pobudi na produženje neprijateljske politike protivu centralnih vlasti. Kao što je u svoje vrijeme Bryan, tako su isto i ovi političari odstupili, što se nisu slagali sa Wilsonovom politikom zaoštavanja. Misli se, da će iz istog razloga odstupiti još i drugi viši državni činovnici. To će izvjesno Wilsona malo zabrinuti, on će morati uvidjeti, do dosadanji pravac državnog broda mora izmijeniti, ako želi da otkloni raspad demokratske stranke.

Narodna privrjeda.

Nova željeznička pruga za Orient.

Jedna je deputacija torontalske (u Ugarskoj) županije bila ovih dana kod ugarskog ministra predsjednika grofa Tisze i kod ministra trgovine barona Harkanyia, da istakne potrebu novog premostavanja Dunava radi stvaranja novog puta za trgovački promet prema istoku. Taj most treba da se sagradi između Kovina i Smedereva, tako, da bi glavna željeznička pruga, dodirujući Veliki Bečkerek, išla donde. Ovo se može u toliko lakše ostvariti, što bi imalo, da se sagradi nova željeznička pruga od samo trideset kilometara. Novom bi vezom cijela južna Ugarska ušla u svjetski saobraćaj.

Oba ministra izjavila su, da će o tom pitanju temeljno razmišljati.

Novo kovanje novca u Austro-Ugarskoj.

Na osnovu zakona o vrijednosti austro-ugarskih kruna od godine 1892. imali su tada iskovanii novci, komadi od dvadeset, deset kruna u zlatu, dvadeset i deset helera u niklu, dva i jednog helera od bronce carski orao, a jedan dio komada od jedne krune carsku krunu. Tako isto u godini 1907. iskovanii novci od sto i pet kruna bili su ukrašeni slikom carskog orla. Taj carski orao zamjeniti će se sad novim malim grbom austrijskih zemalja. U isto je vrijeme naregjeno, da u Ugarskoj ti novci u buduće nose male grbove ugarskih zemalja.

Carским je ručnim pismom od 10 i 11. oktobra prošle godine ustanovljen jedan novi zajednički grb i jedan grb austrijskih zemalja, koji dotle nije postojao, i to u dva oblika, jedan srednji i jedan manji. Prema tome manji grb Austrije ima da postoji iz jednog slobodnog crnog i zlatom optočenog dvo-glavog orla, čije su obe glave krunom krunisane. U svojim kandžama ima desno mač i žezlo, a u lijevoj državnu jabuku, dokle mu na prsima leži crveni štít, preko koga prelazi srebrna greda. Sa kovanjem će se odmah odpočeti.

lijani su to vrijeme iskoristili da sa Dolomita dovedu tri odmorne brigade, i još drugu pričuvu iz pozadine, koja nije bila stupala u borbu. To je bilo preimućstvo njihove nadmoćnosti. Oni su uvijek mogli umorne čete da odmijene odmor-nim četama; mi pak tamo dole nemamo tako veliku pričuvu: mi našim vojnicima, u najboljem slučaju, možemo dati po nekoliko sati dnevno odmora. A ako Talijani baš u tom trenutku napadnu, oni opet moraju odmah da stupe u borbu. Dok su Talijani dva puta napadali sve sa novim snagama, naši vojnici morali su bez prekida da se bore, nemajući ni časa odmora. Pa čak i kad puše bora i kada oluja bijesni na sve strane, — oni ne smiju da napaštaju svoje šančeve, moraju i dan i noć da sjede u njima, da ih prezreni neprijatelj ne bi iznenadio. Kada talijanska artiljerija otvori svoju vatru, onda im se ni hrana ne može donositi iz pozadine, i svoju glad moraju da utole hladnim konzervama. Ali sve to, paklena vatra, samoodricanje, vremenske nepogode — podnose stojički naši vojnici, koji tamo na Soči brane Austro-Ugarsku, a time i Njemačku! Oni ostaju pobjedioci i nad prirodom i nad neprijateljem.

Ratna izložba u Beču 1916.

Kao što je vojna uprava, tako je isto i ratna mornarica, obećala austro-ugarskoj ratnoj izložbi naj-opsjedniju potporu. Mornarička izložba potruditi će se, da posjetiocu predoči i da u njemu pobudi pravu sliku mornarskog života za vrijeme rata, požrtvovani i divljenja dostojni rad i sjajni uspjeh naših mornara. Zanimljiv dio obećava da će biti ona grupa, u kojoj će biti izloženi zapljenjeni predmeti u borbama naj-novijeg vremena. Postoji namjera, da se pored uregjenja i naoružavanja neprijateljskih brodova, koje je naša flota torpedovala, izlože i djelovi talijanskog aeroplana „Citta di Jesi“. Među raznim zapljenjenim predmetima biti će naročito onih sa francuskih podmornica „Curie“ i „Bernohlli“, zatim sa italijanskih aeroplana „Citta di Ferrara“ i oklopne krstarice „Giuseppe Garibaldi“.

Od 1. februara prodavati će se

„Beogradske Novine“

u Beogradu i u krajevima posjednutim od carskih i kraljevskih četa po cijeni od

4 helera

izvan ovih krajeva i to u Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji

6 helera

a u ostalim zemljama austro-ugarske mornarije i u inostranstvu po cijeni od

10 helera

svaki broj.

Mjesečna predplata staje za Beograd i posjednute krajeve

50 helera

izvan ovih krajeva i to u Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji

80 helera

a u ostalim zemljama austro-ugarske mornarije i u inozemstvu

Kr. 1.20

„Beogradske Novine“ izlaziti će i u buduće kao jutarnji list za sada.

tri puta nedjeljno:

utornikom, četvrtkom i nedjeljom.

Uredništvo i uprava

„Beogradskih Novina“.

Cesarsko i kraljevsko policijsko predsjedništvo.

Cijenovnik vožnje

I. U gradskom obimu:

Dvopežna kola do 3 lica i 1/2 sata . . . . . K 2.—
za svaki dalji 1/4 sata . . . . . 1.—
(započeti 1/4 sati računaju se potpuno.
Ako je u fiakeru više od tri lica, plaća svako više
lice po 0.50

II Do željezničke, parobrodске stanice i obratno:

Dvopežna kola do 3 lica . . . . . K 3.20
ako je u fiakeru više od 3 lica za svako više lice . 0.60

III. Druge vožnje:

Na 1/2 dana (7 sati) . . . . . K 20.—
Na cio dan (14 sati) . . . . . 30.—

IV. Vožnje van grada:

a) u Zemun, željez. stanica . . . . . K 8.—
b) u Zemun, grad . . . . . 20.—
c) u Zemun, željez. stanica ili grad i nazad, za
1/2 sata čekanja u Zemunu . . . . . 15.—
d) Vožnja van grada (izuzimajući Zemun) po pogodbi.

V. Čekanje u Beogradu i Zemunu po cijeni od safa kao pod I.

VI. Odredbe za prtljag:

Obični ručni putnički prtljag besplatan, za prtljag kod kočijaša od komada . . . . . K 0.60

u bogatoj vladicianskoj odjezdi, okičen komtur-
skim krstom reda Franje Josipa, upravio
je vojskovodji slijedeće riječi:

Preuzvišeni gospodine, visoki gospodine zapo-
vjedniče! Kao duhovni pastir Crne Gore smatram za
svoju prijatnu dužnost, da Vašu Preuzvišenost prili-
kom prve posjete Crne Gore najiskrenije pozdravim.
Moja je riječ slaba, da bi mogao iskazati sve
ono što osjećam, ali njenu slabost dopunju-
ju povjesničke istine i djela, da je slavni
monarh, Njegovo Apostolsko Veličanstvo car i kralj
Franja Josip I. Crnoj Gori, odnosno njenom kralju,
uvijek milostivo naklonjen bio. Najviši monarh svo-
jom duševnom veličinom nije ni sada Crnoj Gori
odkazao svoju veliku milost, koju, ja se nadam, moje
duhovno stado neće nikad zaboraviti.
Ta carska milost ogleda se u čovječnosti, kojom
pobjedonosne čete postupaju prema mome duhovnom
stadu, za koje ja, kao njegov glavni pastir, Vašoj
Preuzvišenosti najvišem zapovjedniku tih četa, izjav-
ljujem najtopliju blagodarnost. General pješadije pl.
Kövess odgovarajući na pozdrav iskazao je svoje za-
dovoljstvo na dočeku i izjavio nadu, da će se sta-
novništvo u najširem obimu uskoro odati blagodjet-
nom radu. I na vrlo predusretljivi pozdrav cetinjs-
kog gradonačelnika glavni zapovjednik od-
govorio je ljubaznom blagodarnošću.

Pri prolazu kroz ulice Cetinja svuda su vojnog
zapovjednika pozdravljali ljudi i žene s najvećim po-
štovanjem, te je postao utisak, da se između sta-
novništva i naših ljudi razvijaju najprijateljskiji odnosi.

Balkanske vijesti.

Srbija žrtva saveznika.

Jedno rusko priznanje.

Stockholm, 20. februara.

Prilikom govora o političkom stanju u dumi,
Sazonov će se naročito dotaći ruske balkanske
politike. Kako „Djen“ saznaje Sazonov će slje-
deće izjaviti: Srbija je postala žrtvom sa-
veznika. Ali neobzirujući se na sadanje stanje Ru-
sija će i dalje težiti za tim, da izvojuje slobod-
ni morski put. Ona će tako i dalje nastaviti
da ostvari sveslavenski ideal na Balkanu. Iz diplo-
matskih krugova saznaje „Djen“: Ministar je pred-
sjednik Pašić pokušao da kod grčkog kralja Kon-
stantina i ministra Skuludisa iznese pitanje o
bavljenju srpskih vojnika na Krfu, ali nije ni od
jednog bio primljen.

Žalosno stanje Srba na Krfu.

Frankfurt, 20. februara.

Broj iskrcanih Srba na Krfu iznosi prema pouzda-
nim vijestima oko 23.000. Njihovo stanje ne vri-
jedi opisivati. Oni su polugladni i bijedno
odjeveni, bez oružja i ispunjeni neiskazanim
gnijevom protiv entente. Od 5. do 12. umirali su
na Krfu dnevno po dvije stotine srpskih
vojnika.

Selidba crnogorskog kralja u Bordeaux.

Bern, 20. februara.

„Matin“ javlja iz Bordeaux-a: Crnogorski će se
kralj sa porodicom nastaniti u okolini Bordeaux-a, na
jednom imanju u Lormonsu.

Kralj Konstantin o politici Grčke.

K. B. Atena, 21. februara.

(Reuter) Kralj Konstantin je primio u audijen-
ciju predsjedništvo parlamenta. Kralj je naglasio da
on vodi politiku koja odgovara nacionalnim intereso-
ma Grčke. Podpredsjednik parlamenta je odgovorio
da je Grčka blagodarna što ju je kralj sačuvao od
sudbine koja je snašla druge male narode.

Učešće Italije na Balkanu.

Ishod Briandovog puta: Odašiljanje
dvadeset karabinera na Krf.

Beč, 20. februara.

Entente sad samo u potpuno složnom ratovanju
vidi svoj spas. Naročito je francuski ministar pred-
sjednik želio, da Italija uzme učešće na Balkanu.
Govor grčkog ministra predstelnika Skuludis-a doka-
zuje, kakav je bjedan uspjeh donio cio Briandov trud.
Italija nije ni toliko solidarna sa njenim saveznicima
da nije htjela da potpiše izjavu o nezavisnosti Bel-
gije. Talijanski poslanik je sa potsmjehom izjavio,
Italija upravo nema ništa sa nezavisnošću Belgije, ali
nije protivna, da saveznici daju ovakvu izjavu.
Skuludis veli, da vojna snaga, koju će Italija poslati
na Balkan neće biti veća do pedeset karabinera. On

čak može da tvrdi, da ni ovaj broj, već da će samo
dvadeset karabinera biti poslano na Krf. Ishod, sve-
čanog puta francuskog ministra predsjednika ovaj je:
Saziv nove konferencije u Parisu, bez naznačenog
cilja i odašiljanje nekoliko žandarma na Krf. Zaista,
sloga je između entente vrlo labava.

Nepokolebiva neutralnost Grčke.

K. B. Berlin, 21. februara.

Grčki princ Nikola uputio je pismo „Temps“-u
u kome on brani politiku svoje vlade i uvjerava, da
će Grčka i nadalje ostati neutralna, ali
sa iskrenošću izjavio je i žaljenje zbog sviju ne-
pravda koje se čine Grčkoj. Princ veli, da kampanja,
koja se sada vodi u štampi entente protiv Grčke,
vregja grčki nacionalni ponos.

Najnovije brzojavne vijesti.

Ratni bilans entente za 1915. godinu.

Madrid, 20. februara.

Jedan londonski dopisnik madridskog lista „A.
B. C.“, koji je poznat kao bezuslovan pristalica en-
tente, pribrao je vojni i politički bilans entente za
godinu 1915. na ovaj način:

U početku 1915. godine stajale su stvari sa-
veznika znatno bolje, nego sada. Bitka na Malvin-
skim ostrvima bila je dobijena i očekivalo se
čudo od nadmoćnosti engleske flote. Rusi, koji sta-
jahu na Karpatima, pretili su, da će preplaviti ugar-
sku ravnicu. Govorilo se o uspostavljanju balkan-
skog saveza pod upravom Venizelosa i njihovom
radu protiv centralnih vlasti. Italija je bila pred stu-
panje u rat. Na zapadnom bojištu bio je svaki strah
odstranjen zbog njemačkog nastupanja na Calais.
Prošla je godina dana i s njom su iščezle dva puta
nade, da će se Njemačkoj Francuska i Belgija opet
oteti. Rusi su daleko od toga, da preplave Ugarsku,
pretrpjeli su ogromne gubitke u ljudima i zemljištu.
Venizelos je pao i mjesto balkanskog saveza,
koji bi išao sa silama četvornog sporazuma, ostvarilo
se stupanje Bugarske uz centralne vlasti. Srbija je
pregažena, zauzimanje Dardanela svršilo se stra-
hovitim porazom, veza između Njemačke i
Turske je uspostavljena. Godina 1915. bila je za
ententu najgora godina. Englezi su ovo dopustili,
ali ipak nisu ostavili nadu, da će krajnja pobjeda
biti njihova. Govori se u Engleskoj o prošim po-
grješkama i divi se ogromnim snažnim naporima
Njemačke, ali se pri svem tom računa na pobjedu i
grade nade na englesku flotu.

Veliki savjet entente u Parisu.

Sastanak savjeta koncem ovog mjeseca.

Beč, 18. februara.

Još u toku ovog mjeseca sastaje se u Parisu
veliki savjet entente. Talijani će poslati ministra ino-
stranih djela Sonnina i nekoliko osoba iz general-
štaba. I Englezi će biti zastupljeni. Ovaj savjet će
donijeti slogu u ratovanju, koja do sada nije bila
baš primjerna. Italija se protivila, da pošlje čete na
Dardanele i u solunskoj ekspediciji nije htjela da
uzme učešća. I privrjedna sloga nije bolja. Italija
nema uglja. To treba savjet entente u Parisu za
malo dana da popravi? Savjet entente nije ništa
drugo, do nov pokušaj, da se narodi dovedu u za-
bunu. Rat se produžuje, jer se vinovnici rata plaše
mira. Treba narodu dati nove nade, koje istina uvijek
i uvijek ostaju neostvarene.

Jedan engleski predlog o miru.

Amsterdam, 20. februara.

U donjem domu podnio je Artur Posonby
predlog kao dodatak adresi na prestonu besjedu, u
kojoj bi imala da se iskaže želja, na kojim bi
osnovima Engleska gotova bila da stupi
u pregovore o miru. Posonby sam označuje
ove uslove: Napuštanje osvojenih predjela, prizna-
vanje načela o narodnostima, pripreme za ustanov-
ljenje međunarodnog suda, kome bi se u buduće
imali podnositi svi diplomatski sporovi.

O milijardama francuskih ratnih izdataka.

Paris, 20. februara.

Kako „Agence Havas“ javlja biti će francuski
državni izdaci povećani isključivo na račun vojnog
ministarstva. Po saopštenju „Tempsa“ to će povišenje
iznijeti prema prvoj četvrti godine 450 milijuna fra-
naka za artiljeriju. Na ostale više izdatke dolaze
između ostalog skoro 83 milijuna na materijal za aero-
plane, skoro 13 milijuna na vojne željeznice, skoro 67
milijuna na troškove oko premještanja i razmještanja

trupa i drugih prenosa, 11¹/₂ milijuna na smještaj koloni-
jalnih trupa u logore. Skupoća životnih namirnica do-
nijela je sobom povećanje izdataka, za ishranu stoke
približno 21 milijun i preko 35 milijuna za izdrža-
vanje vojske. I plata vojnicima izazvala je veće iz-
datke od 7 milijuna. Ukupno kreditni zahtjevi od 1.
avgusta 1914. do 30 juna 1916. iznose 46¹/₂ mili-
jardi franaka.

Program Dume.

Stockholm, 20. februara.

„Berlinski Tidende“ javljaju iz Petrograda:

U jednoj konferenciji između vlade i predsjed-
ništva dume, održanoj pod predsjedništvom ministra
predsjednika Barka, govoreno je o zavogjenju novog
poreskog sistema. Profesor Migolin je predložio,
da se zavedu dva nova monopola. Osim toga po-
stignut je sporazum i u tome, da Duma treba da
drži svoje sjednice četiri puta nedjeljno. Pretresanje
bugjeta imalo bi se toliko ubrzati, da do Uskrsa cio
bugjet bude konačno usvojen. U isto vrijeme treba
da bude primljen i zakonski projekat, o zajmu od
471. milijuna rubalja, za pokriće deficita iz 1916.
godine.

Nov unutrašnji zajam u Rusiji.

Stockholm, 20. februara.

Petrogradski listovi javljaju, ruska vlada je re-
šila da u najkraćem vremenu raspiše nov 5 procentni
zajam od 2 milijarde rubalja i to za deset godina,
a pod istim uslovima, pod kojima je i prošli zajam,
od jedne milijarde, raspisan.

Promjena njemačkog poslanika u Sofiji.

K. B. Berlin, 20. februara.

„Wolffov“ brzojavni ured javlja: Carsko nje-
mački poslanik u Sofiji Michaelles dobio je
osustvo radi popravke zdravlja i otišao je u Kissin-
gen na liječenje. Pošto poslaničko mjesto u Sofiji,
u ovim danima, za duže vrijeme ne može biti is-
pražnjeno, to je dosadašnji poslanik u Christianiji
grof Oberndorf izabran za sljedbenika. Michaelles
je za zasluge učinjene na dosadašnjem polo-
žaju odlikovan redom crvenog orla I. razreda sa
hrastovim lišćem, a po oporavljenju će dobiti novo
poslaničko mjesto.

Neutralna vijest o nevjerstvu Italije.

K. B. Kopenhagen, 20. februara.

U članku lista „Extrabladed“ kaže se povodom
posjete Briandove u Rimu ovo: Kada je rat otpočeo
bila je Italija još član trojnog saveza i
njena objava rata, koja je bila poslije dužeg kole-
banja, Austro-Ugarskoj, bila je sjajan prelom vjer-
nosti, zakona, poštenja i savjesti, kakvog
dotle još nije bilo poznato u svijetu i koji je svuda,
gdje postoji pojam o moralu, probudio užasna osje-
ćanja. Za Italiju je ovaj rat bio još veći fiasco, no
za sve ostale sile. Čitave mjesece se talijanska voj-
ska krvavo borila i to bez uspjeha. Centralne vlasti,
na protiv, ratuju tako reći sa cijelim svijetom i od-
nose jednu pobjedu za drugom, a odgovor „cijeloga
svijeta“ su zdravice i svečani ručkovi.

Dnevne vijesti.

Beogradska universa.

Na „Velikoj Pijaci“ stoji srpska universa. Ispred
nje dižu se skele čak do krova. U sred opravljana
su padale na nju granate carskih i kraljevskih mužara
i obica. Sreća i granate obično ne biraju mnogo, i
danas leži u ruševinama prostor, koji treba da služi
mirnom radu. Ručevratima stoji savjestan stražar, a
bodljikava žica-trnovita ograda okružuje cijelu zgradu.
Carska i kraljevska vojna uprava čuva kulturno blago
zgrade.

Pri letimičnom pregledu kolika je to bilo mo-
gućno u nedjeljnoj dokolici, ne može se sve pregle-
dati, ali to pokazuje već i kratko zadržavanje, da je
ustanova opremljena dobrim modernim nastavnim
sredstvima, bogatim zbirkama i lijepom narodnom bi-
bliotekom. Ali kao što ovdje trnova žica čuva naučna
blaga, koja su samo jednostrane plodove donosila, a
znanje i kulturu u zemlji nije mogla da hrani, tako
danas leže napuštene prostorije, kao da su ih učenici
i učitelji tek ostavili. Knjige, narodni, listovi i časo-
pisi na stolovima i klupama, hemijski i fizički apa-
rati, globusi, sve je ostavljeno u najvećem redu;
ništa se nije htjelo ostaviti neprijatelju u neredu, ono
što je bilo zgodno uzela je pljačkaška svjetina, koja
baš trenutke nereda rado iskorišćava, ono što vlada
nije mogla vući sa sobom. Samo su biblioteku malo
poštedili. Mirno stoji „Austro-Ugarska monarhija u

reči i slici" od pokojnog prijestolonasljednika Rudolfa pored političke knjige pjesama. „Od Balkana do Adrije“, Beograd, 1913. godine, od Stevana Vladislava Kačanskog; Grimov „Njemački rječnik“ pored engleskog „Ammal of Sciences za nauku“, Voltaire pored Kant-a, i Ficht-ov „Govor o njemačkom narodu“; Izvještaj Akademije Nauka u Beču do sredine 1915. godine pored pikantnog šaljivog lista iz Bukarešta.

Pozorišne predstave u Jagodini.

Od pre nekoga vremena u Jagodini daje pozorišne predstave trupa Dragutina Kršmanovića. Predstave, koje se daju u „Šarenoj kafani“, uvijek su jako posjećene. Od jačih snaga ove trupe ističe se poznati komičar beogradskog Narodnog Pozorišta Ilija Stanojević.

Koncerat vojne glazbe u bolnici.

Vojna glazba carsko i kraljevske pješačke pukovnije broj 4., koja je odregjena za vojnu glazbu beogradskog garnizona, priredila je u njedjelju po podne, u dvorištu beogradske rezervne bolnice koncerat, koga su slušali ranjeni i bolesni vojnici, koji se nalaze u toj bolnici. Ovi koncerti za ranjenike, koji se prireguju svuda u pozadini, prjeregjivati će se u buduće i u svima beogradskim bolnicama.

Velika provalna kragja.

Prošle je nedjelje prijavila policiji trgovkinja Jovanka Grujić, Srijemska ulica, da je noću u njezinu radnju prvaljeno i odneseno salame, konjaka, čokolade i ostalih delikatesa u vrijednosti od 1.200 kruna. Redarstvo je povelu za provalnicima opsežnu potragu — te je za kratko vrijeme otkrilo počinitelje u opasnim beogradskim skitnicama i provalnicima Marku Alkalaju, Aleksandru Stokiću — Bajku, Ljubomiru Dobričiću-Pupi i Slobodanu Rešiću. Prva dvojica su već jednom radi raznih kragja bili predani u aps vojnoga suda, pa pošto su obolili predani su u civilnu bolnicu na liječenje.

Tu su uhvatili zgodu — pa su obojica uskočili i već treći dan opet izveli gornju provalu. Zločinci su se preko krova spustili u dvorište — probili dvorišni prozor trgovine i iznijeli što su mogli. Ukradene stvari sakrili su u dva prazna podruma u Srijemskoj ulici, gdje su gotovo sve i pronagjene. Tom zgodom priznao je Alkalaj, da je on još jednom u mjesecu decembru 1915. u istu trgovinu provalio i ukrao robe u vrijednosti od 600 kruna. Zlikovci su predani sudu. Da su ovi opasni provalnici uhvaćeni, zasluga je žandarmerijskog stražmeštra Uzeleca, koji je velikim trudom i vještinom potragu za počiniteljima proveo.

Mali oglasnik.

LJEKARSKA POMOĆ

Zubni ljekar

Dr. med. J. STANKOVIĆ
Beograd — Kapetan Mišina ulica 3, prima od 9 sati prije podne do 5 sati po podne.
c 71

ZUBNI LJEKAR

Ljubica Stanojevićeva

vrši pregled od 11—12 sati prije podne, a liječenje preko cijelog dana.
Stan: Sv. Savska ul. 1 — preko puta Hotel „Slavije“.
c 111

Cjelokupnog ljekarstva Dr Nadežda Stanojevićeva

ordinira od 2—4 po podne
Stan: Sv. Savska ul. 1 — preko puta Hotel „Slavije“.
c 111

KUPOVINE I PRODAJE

Zbog selidbe u Austriju prodaju se razni predmeti po umjerenoj cijeni: 2 sobe štonjera sa šilfovanim ogledalima, kredenc za sobu sa mermerom, sto sa izvlačenjem, kredenc za kuhinju, tafelbet sa 2 fižoke, ogledalo za predsoblje, kada sa peći, divan za spavanje i razni drugi predmeti. Kralja Milana ul. br. 7 pozadi u dvorištu gore.
c127—2

NAMJEŠTENJA

Činovnik

srednjih godina, trg. obrazovan, spreman za sve kontoarske poslove, magacionera, nadzornika ili tome podobna, nudi se industrijskim poduzećima, trgovcima i t. d. Govori i korespondira potpuno njemački i hrvatsko-srpski a po potrebi i ugarski i rumunjski.
Ponude pod „Gj. M. 129“ administraciji lista, c86

Traži se,

samostalan urarski (sajdžijski) radnik sa Čačak. Plaća je polovica prihoda. Ponude na K. u. K. Kreiskommango Čačak.

Poslastičar,

potpuno spreman u svome poslu, potreban je. Javiti se Kralj Milanova ul. br. 88 od 12—2 sata po podne.
c 96

Čovjek familijaran

koji zna da radi i vinogradarske poslove može odmah dobiti službu sa stanom. Javiti se lično između 8 i 9 sati prije podne Vuka Karadžića ul. 6 u Beogradu.
c122—3

Gospojica

učenica 8. razreda gimnazije, sa nešto prakse, govori njemački, traži odgovarajuće namještenje pri kakvoj kancelariji, preduzeću i t. d. Obratiti se upravi ovog lista pod „

STANOVI

Izdaje se stan

sa opskrbom za dva otmena samca. U kući se govori i njemački. Gundulićev Vijenac 6. c 119 --1

Izdaje se pod kiriju

jedna veća prazna kuća. Resavska ul. 10. c120—4

Traži se odmah

jedan stan sa dvije sobe u blizini Terazija i po mogućnosti sa cijelokupnom opskrbom.

Ponude valja uputiti prodavnicu novina Resavska ul. 37. —4

Više stanova i vila „Magdalena“,

na Topčiderskom Brdu, preko puta Vajfertove pivare, izdaju se odmah pod kiriju. Za uslove obratiti se sopstveniku vile „Magdalene“ gospođi Katarini Lorenz. —4

Izdaje se stan,

za otmenog samca u središtu grada. Obratiti se pod „Otmen 131“ administraciji ovog lista. c 99

Stanovi

suvi, suncu okrenuti, od jedne, dvije i tri sobe sa kuhinjom u Ratarskoj 49 i 103, knez Danilovoj 35, Grobljanskoj 5 i Starina Novaka 3. Električno osvjetljenje, prostrano dvorište i lijepa bašta. Uplatiti sopstvenika u knez Danilovoj ul. 35 posljednja vrata.

Traži se stan,

od 5—6 soba i ostalim udobnostima od Slavije do Kalimegdana ili neposrednoj blizini. Ponude pod „Elftno 130“, Administraciji.

RAZNO

Jelena Djokić,

nastavnica beogradske muzičke škole daje privatne satove glazovira. Cubrina ul. br. 8. c 95

Bravarska radnja

Lomina ulica br. 44. Opravljam brave, ključeve, vodovod, klozete, kupatila, zapušenu kanalizaciju i t. d. Boža Gjurić, prije M. Vujić. c77

Trgovci

koji bi odnosno svojih obaveza prema svojim povjericima željeli izravnjanje nesudijskim putem, mogu se sa pouzdanjem obratiti E. M. Vajdi, kralj, ugarskom oficijalu u pens. Beograd, kraljice Natalije ul. 68. 78

Satove iz crtanja i slikanja

daje odraslim gospojicama Angjelija L. Gasarević, nastavnica ženske gimnazije. Predavanja su utornikom i četvrtkom od 10—12 sati pre podne. Plaća se mjesečno 4 kruna. Zapitati u Dobračinoj ul. 3. c 100

Mode Salon,

FRANCISKE PFEIFFER

Kolarčeva ul. br. 6

izraguje sve vrste haljina, kostima i mantlova. Cijena solidna.

U istoj se kući prodaje jedna fina salonska garnitura. c 104

Leposava Jovanović-Puškarević,

krojačica,

vratila se u Beograd i prima poručbine. Balkanska ul. br. 12. c 108

Frida Binički,

vratila se u Beograd i daje opet satove iz solo-pjevanja i glazovira. Bliza obavještenja Beogradska ul. 58. c 97

NESTALI

Moji sin

Milorad Barajević

krenuo se 6. novem. 1915. sa svojim drugom pješice iz Culprije za Požarevac preko Svilanjanca. Pošto mi se od tog doba nikako nije javio, to molim, ako bi tko nešto znao o njemu da mi to javi. Biti ću mu veoma blagodar.

Živojin Barajević —6 Vojvode Dobrnja 4.

Stanoje Spasić i Tihomir Jovičić

izvještavaju svoje žene u Nišu (Dobračina ul. 4), da se zdravi nalaze u Beogradu — Takovska ul. 40. Molimo prijatelje iz Niša da ovo dostave. —6

Sukijan (Budimir) Birčanin

jeromonah iz Mačve, pri povlačenju srpske vojske ostao je u Kraljevu, ali se za dalje ne zna gdje je. Molim poznanike, ako bi koji znao što o njemu, da budu tako ljubazni izvijestiti me.

Ničifor J. Vasić računospitač iz Valjeva. —6

Molim svakog, koji bi ma šta znao da me izvesti o mome sinu

Milošu Vučićeviću,

vojniku 18 puka kadrovačkog, na čemu sam svakom unapred zahvalna.

Savka Vučićević Makedonska ul. 12. Beograd.

IMAM NA PRODAJU

novih tonetovih stolica, stolova, čaršava i ku-
∴ hinjskog posugja. ∴

Za uslove upitati

Makenzijeva ul. 3.

Umoljava se onaj ko je pogrešno uzeo moj ručni kofer sa perivoja ovdašnje željezničke stanice noću između 10. i 11. ovog mjeseca (28.—29. I. po starom), da mi isti preda zajedno sa stvarima u njemu, ili da ih preda krivičnom odjeljenju ovdašnje c. i kr. policije. Tko mi kofer sa stvarima donese ili me izvjesti kod kojeg se lica isti sada nalazi, dobiti će od potpisanog pristojnu nagradu sa zahvalnošću.

Ž. Živadinović

Ugao Balkanske—Paisijeve ulice br. 2.

PIVO
REDOVNO TOČI BAJLONOVA PIV-
NICA, CETINJSKA ULICA BROJ 25.

NAJBOGATIJI U BEOGRADU MODE SALON

Ženskih šešira

Kc. Milana ul. br. 180 (idući „Slaviji“)

SIME M. LAZAREVIĆA

dobio je novitete za proljet. sezonu i prodaje iste en-gro i na sitno po najnižoj cijeni.

Salon u vlastitoj kući u dvorištu. c103

CARO I JELLINEK DR. S. O. JAMSTVOM

Beč I., Deutschmeisterplatz 4.

roduznice: Bodenbach, Budapest, Halbstadt i Trst

preuzimaju prevoze sviju vrsti u balkanske države.

Upute badava.

Moja kemička čistiona i bojadisaona odijela, opet je za moje mušterije otvorena.

Anton Kellner

Bojadisar i kemički čistilac.

— BEOGRAD, Zeleni venac br. 14. —

Tvornica: DUŠANOVAC, KRALJEVA UL. 16.

Berthold Goldstein

BEOGRAD, Simina ulica 16

koji po naročitom odobrenju c. i kr. vlasti
∴ otvorio u Beogradu ∴

izvoznju i uvoznju trgovinu

preporučuje za sada svoje usluge za uvoz

životnih namirnica i kon-
sumnih artikala

sviju vrsta. Docije će početi rad i sa izvo-
vozom. Za sada treba brzojavu i pisma
upućivati na adresu

Berthold Goldstein, Zemun

UTEMELJENO 1862.

IVAN WAGNER ZAGREB

Preporučuje svoje bogato skladište sva-
kovrskog rublja za novorogjenčad
i odrasle u svim željenim izvedbama.
Najbogatije skladište pamučne i la-
nene robe.

Velika zaliha sviju vrsta pletene robe
uvijek je na skladištu.

Prvi i najstariji hrvatski zavod za
opremanje nevjestu te uregijvanje
bolnica, hotela i raznih drugih in-
stitucija.

Pismene naloge obavljam najsavjesnije
brzo i tačno. 35